

■ Der findes allerede utroligt mange forskellige materialer til drivveje - et af dem er blåmuslinger.

tekst KIRSTINE LAURIDSEN, kvægbrugskonsulent, Økologisk Landsforening

Vigtige gøremål i den økologiske **KVÆGBEDRIFT**

HAR DU STYR PÅ DRIVVEJENE, FODERPLANEN OG REPRODUKTIONEN?
DET ER BLOT NOGLE AF DE TING, DER KAN SÆTTES FOKUS PÅ,
NÅR AFGRÆSNINGSSÆSONEN LAKKER MOD ENDEN

Tiden for indbinding af de sidste kreaturer i denne sæson nærmer sig. Efter en sommerperiode, hvor vi startede med vanding allerede i april og maj, hvor der var en meget tør periode, sluttede vi sommerperioden med forfærdeligt meget vand og en høst, som ikke er set i mange, mange år. Der har dog været positive ting undervejs. Græsmarkerne har groet godt og givet nogle rigtig gode udbytter langt de fleste steder. Dog er de planlagte fem slæt flere steder reduceret til fire slæt, da vejret her også spillede ind for slåning af det sidste slæt.

Undersøg mulighederne for den optimale drivvej

Drivvejene hos kvægbrugerne står sin prøve et år som i år. Og det kan være en god ide at få vurderet, hvad der eventuelt kan gøres anderledes og bedre med de eksisterende drivveje, så vi næste år ikke får en stor mudderpøl hjemme ved ejendommen eller ved ledet i marken. Der findes allerede utroligt mange forskellige materialer til drivveje, men hvad kan holde? Der er vist et par forskellige materialevalg på billederne - blot til inspiration. Brug vinteren til at undersøge muligheder og find den billigste og bedste løsning til netop din ejendom. Her er det

nødvendigt også at fokusere på den rent logistiske løsning, når der ses på både kotrafik og traktortrafik, der skal krydse hinanden eller foregå på samme vej.

I et GUDP-projekt: "Teknik til græs" vil vi sætte mere fokus på dette det næste år. Så hvis du har gode ideer, er de meget velkomne.

Når der gøres meget ud af drivvejene, skyldes det, at forekomsten af klovbrandbylder forekommer højere end normalt. Desuden er klove og ben ligeledes belastet, da der har stået meget vand på flere arealer, hvilket gør, at klovene er mere fugtige end normalt. Derfor er det vigtigt at få gået dyrene igennem med klovbeskæring, når de kommer ind. Hvis besætningen derudover også har problemer med digital dermatitis, er det rigtig vigtigt at tage fat her med det samme, så smitten begrænses mest muligt.

Overvej hvor der kan spares i fodringen

Ellers er der meget fokus på grovfoderbeholdningerne og fordelingen af disse, så eget protein udnyttes bedst muligt i besætningen. Diskussionen går ofte på, om der skal åbnes for flere græsensilagestakke eller

■ En løsning på de mudrede drivveje kan være at lægge en gummimatte et stykke ud i marken, hvor køer har lidt større areal at fordele sig over.

■ På denne mark går køerne direkte ud, hvor der er meget oprådt, hvilket belaster både ben og klove.

ej. Forbruget pr. døgn til besætningen er selvfølgelig afgørende, men det skulle allerede være planlagt, da stakken blev lavet.

Som regel vil første slæt være den afgrøde, der indeholder mindst protein, men den der har den bedste kvalitet, så sammen med et tredje eller fjerde slæt græs samt majsensilage og eventuelt helsæd af byg, byg/ært eller ært vil det være en god stabil fodring i næsten hele vinterperioden. Vi kan mange gange spare noget indkøb, hvis disse overvejelser tages med i betragtning.

Selvforsyningen er en vigtig faktor for at holde en god økonomi i den økologiske produktion. Derfor vil eget korn og eventuelt ærter og lupiner kunne betyde en reduktion af behovet for indkøb. Hvis vi kan undgå andet indkøb end for eksempel rapskager eller en anden højprocents-kraftfoderblanding, kan vi reducere de udefrakommende omkostningssvingninger, samtidig med at mængden, der skal indkøbes, bliver væsentligt reduceret. Her vil arealtilliggende samt samarbejde med økologiske planteavlere være nødvendigt.

Giv kvier og køer de bedste betingelser

Nogle besætninger har haft problemer med ikælvning af kvierne og køerne. Her skal vi igen tænke på året - især fra august og frem. Det meget regnfulde efterår har påvirket dyrene og deres foderoptagelse. De unge førstekalvskøer har haft det svært, især hvis de ikke har været i det ønskede huld inden kælvning. Det er interessant læsning, at både køernes frugtbarhed og sundhed vil blive forringet ved avl for mere malkepræg og ringere huld (Kvæginform nr. 1441). Dette indikerer bestemt, at den retning, vi er i gang med, er den rigtige. Næmlig mod mere robuste og stærke køer, som kan omsætte og optage den store mængde grovfoder, vi ønsker hos økologiske køer. Men der er ellers ingen tvivl om, at året har været belastende netop for de nykælvede køer. Derfor er det vigtigt at benytte den næste periode til at få ro i besætningen både med pasningen, fodringen og alle andre gøremål i besætningen. Nogle af de vigtigste punkter, der er vigtige ved indbinding, er kort nævnt nedenfor:

1. Eftersyn af alle dyr - huldvurdering
2. Parasitinfektion, leverikter, lungeorm og eventuel stillingtagen til nødvendig behandling
3. Klipping af dyrene - minimums-klip eller hel klipping

4. Klovbeskæring/klovpleje/renholdelse af gulfvarealer
  5. Frasortering af dyr, der skal tages ekstra hensyn til/sygeafdeling
  6. Opdeling af dyr i aldersgrupper/størrelsesgrupper
  7. Logistik i forhold til placering af de enkelte dyr
  8. Holdstørrelser/belægningsgrad
  9. Gennemgang af de daglige arbejdsrutiner, så ændringer indarbejdes, inden rutinerne bliver som sidste år
  10. God fordeling af det høstede grovfoder, så optimal produktion kan nås
  11. Fokus på forbedringsområder i den enkelte besætning - for eksempel kalvedødelighed, klov- og benproblemer
- Brug også vinterperioden til overvejelser om forøget selvforsyning, bedre udnyttelse af det økologiske sædskifte, at finde de gamle dyder frem vedrørende høsttidspunkt af helsæd, etablering af gode drivveje, planlægning af græsmarksstyringen til næste år og så videre. Der er nok at tage fat i på bedriften, og alt kan hjælpe på bundlinjen. ■

■ God hygiejne er vigtigt - både i sengebåse og på gangarealer.